

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የጉምሩክ ኮሚሽን
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
CUSTOMS COMMISSION

ቀን ሐረ 26 2012
 Date
 ቁጥር 4-0/0170
 Ref.No.

በአባሪው ለተዘረዘሩት የጉምሩክ ቅጽ/ቤቶች በሙሉ
በያሉበት

ጉዳዩ፡ መመሪያ ቁጥር 153/2011 በመመሪያ ቁጥር 170/2012 የተሻሻለ መሆኑን ስለማሳወቅ፤

የገቢዎች ሚኒስቴር በቁጥር 1/14/12 ነሃሴ 23 ቀን 2012 በተጻፈ ደብዳቤ የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ ስለሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ለመወሰን የወጣው መመሪያ ቁጥር 153/2011 በመመሪያ ቁጥር 170/2012 የተሻሻለ መሆኑን አሳውቋል፡፡

በመሆኑም የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ ስለሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ለመወሰን የወጣው መመሪያ ቁጥር 153/2011 በመመሪያ ቁጥር 170/2012 የተሻሻለ መሆኑ ታውቆ በዚሁ አግባብ እንዲፈጸም እያሳሰብን፤ የመመሪያውን ኮፒ 09 ገጽ አባሪ በማድረግ የላክን መሆኑን እንገልጻለን፡፡

ከሠላምታ ጋር
 መ.ሊ.አብዱላ አ.ገ.ገ
 የጉምሩክ ኮሚሽን ጽ/ቤት ኃላፊ

ግልባጭ፡

- ለአፕሬሽን ዘርፍ
  - ለህግ ተገዥነት ዘርፍ
  - ለደንበኞች ትምህርትና ድጋፍ ዳይሬክቶሬት
- ጉምሩክ ኮሚሽን

ለዘመናዊና ፍትህዊ የታከሰና ቀረጥ አስተዳደር ሥርዓት ግንባታ ተግተን እንሰራለን!!

☎ +251 116 62 98 00
 📠 +251 116 62 98 19

✉ 2559
 አዲስ አበባ ኢትዮጵያ
 Addis Ababa, Ethiopia

➤ ለአዲስ አበባ ኤርፖርት ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለአዲስ አበባ ቃሊቲ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለሞጆ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለአዳማ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለድሬዳዋ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለመቀሌ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለባህርዳር ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለሐዋሳ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለኮምቦልቻ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለጅግጅጋ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለጅማ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለአዋሽ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለሞያሌ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለጋላፊ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለአሶሳ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለሠመራ ጉ/ቅ/ጽ/ቤት

➤ ለጅቡቲ ማስተባበሪያ ጽ/ቤት

➤ ለታጁራ ማስተባበሪያ ጽ/ቤት

ቢያሉበት፤

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የገቢዎች ሚኒስቴር
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
MINISTRY OF REVENUES

ገቢ - ገቢ
25/12/12

ቀን 1 መስ 23 2012
Date
ቁጥር 1/14/12
Ref.No

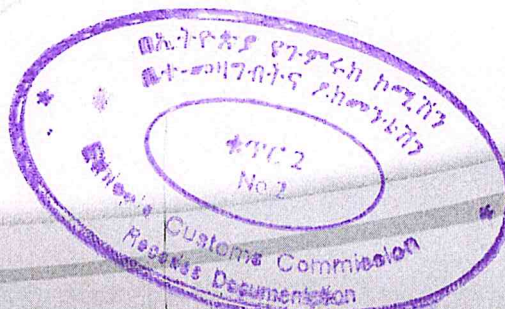
ለገምጋሚ ኮሚሽን

አዲስ አበባ

ጉዳዩ:- የመመሪያ ማሻሻያ ስለመላክ፤

የገምጋሚ አስተላላፊነት የመብታት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ ስለሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ለመወሰን የወጣው መመሪያ ቁጥር 153/2011 በመመሪያ ቁጥር 170/2012 የተሻሻለ ስለሆነ በማሻሻያው መሠረት እንዲፈፀም አሳስባለሁ፡፡

ከሠላምታ ጋር
ላቶ አያለው አንተነህ
ሚኒስትር

የበለፀገች
ኢትዮጵያ!

የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ ስለሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 153/2011 ለማሻሻል የወጣ መመሪያ ቁጥር 170/2012

የመመሪያ ቁጥር 153/2011ን ከደንብ ቁጥር 108/1996 ጋር ለማጣጣም በማስፈለጉ ይህን የማሻሻያ ማውጣት አስፈልጓል።

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ ስለሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 153/2011 ለማሻሻል የወጣ መመሪያ ቁጥር 170/2012" ተብሎ ሊጠራ ይችላል።

2. ማሻሻያ

መመሪያ ቁጥር 153/2011 እንደሚከተለው ተሻሽሏል።

1/ የመመሪያው አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ (1) ተሰርዞ በሚከተሉት ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ተተክቷል።

(1) በግለሰብ ለሚሰጥ የጉምሩክ አስተላላፊነት ሥራ ፈቃድ ለማውጣት ከባለሙያዎች በተጨማሪ

ቢያንስ አንድ የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ያለው ሰው መቅጠር ይጠበቅበታል፤

(2) በድርጅት ለሚሰጥ የጉምሩክ አስተላላፊነት ሥራ ፈቃድ ለማውጣት የጉምሩክ አስተላላፊነት

የሙያ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያላቸው ቢያንስ ሁለት ሰዎች መቅጠር ይጠበቅበታል፤

2/ የመመሪያው አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ (2) ፣ (3) እና (4) እንደ ቅደም ተከተላቸው ንዑስ አንቀጽ (3) ፣ (4) እና (5) ሆነዋል።

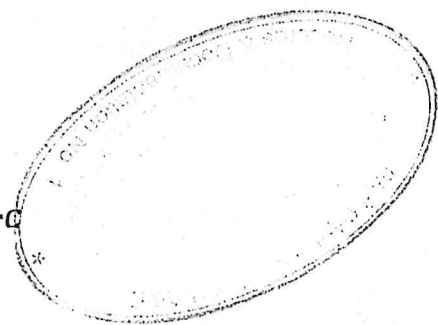
3/ የመመሪያው አንቀጽ 20 ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ ተተክቷል።

(1) በጉምሩክ አስተላላፊነት ስራ ላይ ለመሰማራት የጉምሩክ አስተላላፊነት ፈቃድ የተሰጠው ማንኛውም የጉምሩክ አስተላላፊ እንደአስፈላጊነቱ ኮሚሽኑ የሚወስነውን ዋስትና የማቅረብ ግዴታ ይኖርበታል።

4/ የመመሪያው አንቀጽ 20 ንዑስ አንቀጽ (3) የመመሪያው ንዑስ አንቀጽ (2) ሆኗል።

3. ማሻሻያ መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

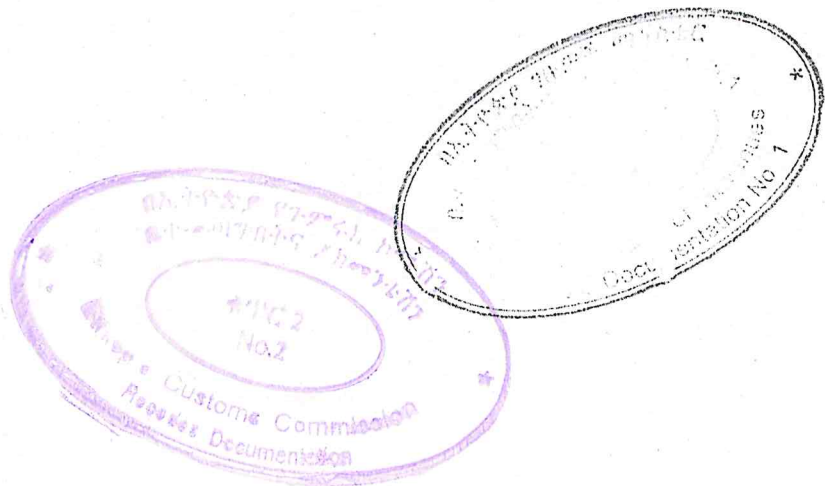
ይህ መመሪያ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ገቢዎች ሚኒስቴር ሚኒስትር ተፈርሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል።

መግለጫ

የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥ እና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ ስለሚወሰድ አስተዳደራዊ እርምጃ ለመወሰን የወጣ መመሪያ ቁጥር 153/2011 ፀድቆ ስራ ላይ መዋሉ ይታወቃል።

ሆኖም ግን በመመሪያው አንቀጽ 9 ንዑስ እንቀጽ (1) በጉምሩክ አስተላላፊነት የስራ ዘርፍ ለመሰማራት የሚያስፈልገውን ሙያ ብቃት ማረጋገጫ ለማግኘት ከሚያስፈልጉ ዋና ዋና መስፈርቶች ውስጥ የሙያ ማረጋገጫ ሠርተፊኬት ያለው 4 ሰው መቅጠር እንደሚስፈልግ ይደነግጋል። ነገር ግን የጉምሩክ አስተላላፊዎች የሚኒስቴሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 108/1996 አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ (ሐ) ላይ 2 ሰው በሚል የተደነገገ በመሆኑ ከመስፈርቱ ጋር የሚጋጭና ማሻሻያ የሚስፈልገው ነው። በሌላ በኩል በመመሪያው አንቀጽ 20 ንዑስ አንቀጽ (1) ዋስትናን በተመለከተ ከአዲስ አበባ ከተማ፣ ከድሬዳዋ ከተማ፣ ከአምራሾች፣ ከግዙፍ የንግድ ከባሊዎች፣ ከትራንዚተሮች ከዕቃ አስተላላፊዎች ማህበራት የጉምሩክ አስተላላፊነት ፈቃድ የተሰጣቸው ማንኛውም የጉምሩክ አስተላላፊዎች በጉምሩክ አስተላላፊነት ስራ ለመሰማራት በጥሬ ገንዘብ ወይም በባንክ ጋራኒቲ ወይም በኢንሹራንስ ቦንድ 100,000 (አንድ መቶ ሺህ ብር) ዋስትና ማቅረብ እንዳለባቸው እንዲሁም በዚሁ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ከብሔራዊ መንግስታት ወይም የጉምሩክ ሰራተኞች የነበሩ ሆነው ስምንት ዓመትና ከዚያ በላይ ያገለገሉ የጉምሩክ አስተላላፊነት ፈቃድ የተሰጣቸው ሰዎች በጥሬ ገንዘብ ወይም በባንክ ጋራኒቲ ወይም በኢንሹራንስ ቦንድ 50,000 (ሃምሳ ሺህ ብር) ዋስትና ማቅረብ እንዳለባቸው የተደነገገ ሲሆን ይኸው ድንጋጌ በደንብ ቁጥር 108/1996 አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ (መ) ላይ በየጊዜው እንደአስፈላጊነቱ በባንክ ሂሳብ ውስጥ እንዲቀመጥ የሚወስነው ገንዘብ ወይም ተቀባይነት ያለው ዋስትና በሚል ተደንግጓል።ይህም በአጠቃላይ በደንቡና በመመሪያ መካከል ግጭት መኖሩን የሚያሳይ በመሆኑ ለማሻሻያው ምክንያት ሆኗል።

ለ:- ክብር ሚኒስትር

ከ:- ህግ አማካሪ

ቀን:- ነሐሴ 21/2012 ዓ.ም

በሰጠ አድራሻ
የሚኒስትር የህግ አማካሪ

ጉዳዩ:- ለጉምሩክ መመሪያ ቁጥር 153/2011 ማሻሻያ የቀረበ ማብራሪያ፤

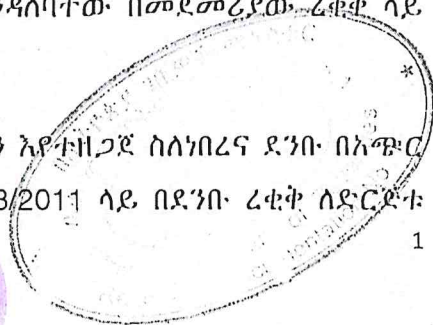
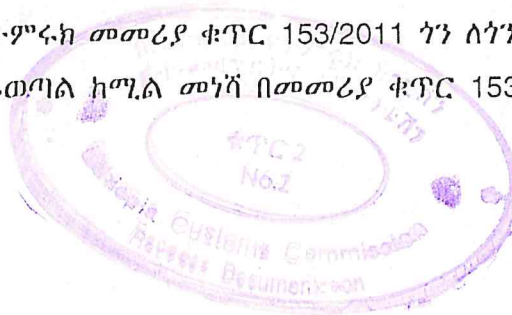
የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ አሰጣጥና በአስተላላፊዎች ጥፋት ላይ የሚወሰዱ አስተዳደራዊ እርምጃዎችን ለመወሰን የወጣውን መመሪያ ቁጥር 153/2011 ለማሻሻል በቀረበው ረቂቅ መመሪያ ላይ የሚከተለው ማብራሪያ ቀርቧል፡፡

1. የሰው ኃይል ቅጥር ቅድመ ሁኔታዎችን በተመለከተ

መመሪያ ቁጥር 153/2011 ተብሎ የሚታወቀው የጉምሩክ አስተላላፊዎች የብቃት ማረጋገጫና የዲስፕሊን መመሪያ በዋናነት አንድ ሰው የጉምሩክ አስተላላፊ ሆኖ ለመስራት በቂ የቢሮ ፋሲሊቲዎችንና የሰው ኃይል ማሟላት እንዳለበት ይደነግጋል፡፡ ይህ ድንጋጌ በጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/1996 ላይ ጭምር ተደንግጎ ይገኛል፡፡

በዚህ መሰረት የጉምሩክ አስተላላፊ ሆኖ የሚሰራ ማንኛውም ሰው ቢያንስ ሁለት የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ያላቸው ባለሙያዎችን መቅጠር እንዳለበት በደንብ ቁጥር 108/96 የተደነገገ ሲሆን ደንቡ በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎችና በድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊዎች መካከል ልዩነት አላደረገም፡፡ በዚህ መሰረት በአሁኑ ሰዓት ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ቀርቦ የሚገኘው የጉምሩክ ረቂቅ ደንብ በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎችና በድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊዎች መካከል የሰው ኃይል ቅድመ ሁኔታዎችን በሚመለከት የተለያዩ መመዘኛዎችን አስቀምጧል፡፡ ይኸውም የጉምሩክ አስተላላፊ ድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ያላቸው አራት ባለሙያዎችን መቅጠር እንዳለበትና ግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደግሞ ሁለት የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ያላቸው ባለሙያዎችን ብቻ መቅጠር እንዳለባቸው በመጀመሪያው ረቂቅ ላይ የደነገገበት ነበር፡፡

በዚህ ጊዜ የጉምሩክ መመሪያ ቁጥር 153/2011 ጎን ለጎን እየተዘጋጀ ስለነበረና ደንቡ በአጭር ጊዜ ጸድቆ ይወጣል ከሚል መነሻ በመመሪያ ቁጥር 153/2011 ላይ በደንቡ ረቂቅ ለድርጅቱ

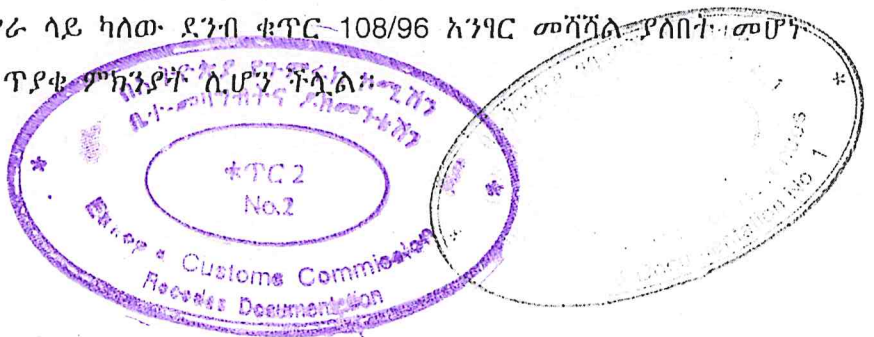

አራት፤ ለግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊ ደግሞ ሁለት ባለሙያ መቅጠር እንዳለባቸው የሚደነግገውን በመውሰድ እንዲካተትበት ተደረገ።

ነገር ግን በሂደት የጉምሩክ ደንብ በገቢዎች ሚኒስቴር እና በገንዘብ ሚኒስቴር በኩል በጋራ እንዲቀርብ ከጠቅላይ ሚኒስትር ጽ/ቤት በተገለጸልን መሰረት የደንቡ ረቂቅ ለገንዘብ ሚኒስቴር እንዲቀርብ በመደረጉ በኋላ ገንዘብ ሚኒስቴር የጉምሩክ አስተላላፊዎችን በድጋሚ ጠርቶ እኛ ባለንበት አወያየ። በውይይቱ ወቅት የጉምሩክ አስተላላፊዎች ያነሱትና አጥብቀው የተከራከሩበት ነጥብ የደንብ ቁጥር 108/1996 ለድርጅት አስተላላፊዎችም ጭምር ሁለት ባለሙያ ብሎ ያስቀመጠውን የሰው ኃይል መመዘኛ ለምን ወደ አራት ከፍ እንዲል ተደረገ? የሚል ነበር። ጉዳዩን ከወጪ አንጻር በመመልከት አጥብቀው የተከራከሩበት በመሆኑ ከገንዘብ ሚኒስቴር ጋር ተወያይተን መመሪያው እንደሚሻሻል ታሳቢ በማድረግ የጉምሩክ አስተላላፊው ድርጅት ከሆነ ሁለት ባለሙያ እንዲቀጥር፤ የጉምሩክ አስተላላፊው ግለሰብ ከሆነ አንድ ባለሙያ ብቻ እንዲቀጥር በሚል ተስማምተን በረቂቅ ደንቡ ላይ ማስተካከያ በማድረግ ለሚኒስትሮች ምክር ቤት በድጋሚ አቀረብን።

በጉምሩክ ረቂቅ ደንብ ላይ ከላይ የተገለጸው ማስተካከያ ከመደረጉ በፊት ግን መመሪያ ቁጥር 153/2011 የጉምሩክ አስተላላፊው ድርጅት ከሆነ አራት ባለሙያ እንዲቀጥር እና የጉምሩክ አስተላላፊው ግለሰብ ከሆነ ሁለት ባለሙያዎች እንዲቀጥር የሚለውን መመዘኛ ይዞ ፀድቆ ነበር። ደንቡ ሳይጸድቅ መመሪያው አስቀድሞ መፅደቁ ከገንዘብ ሚኒስቴር ጋር ተስማምተን በጉምሩክ ረቂቅ ደንብ ላይ ባቀረብነው ማሻሻያ መሰረት መመሪያ ቁጥር 153/2011 ላይ ማስተካከያው ሳይደረግ መፅደቁ ስህተት ነበር።

ስለዚህ አሁን በሥራ ላይ ያለው መመሪያ ቁጥር 153/2011 መሰረት የሚያደርገው ያልፀደቀውን የጉምሩክ ደንብ ሳይሆን ቀደም ሲል ይሰራበት የነበረውን የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/96 በመሆኑ መመሪያው ከጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/96 ጋር መጣጣም ይኖርበታል። ከዚህም በተጨማሪ ለሚኒስትሮች ምክር ቤት በቀረበው የጉምሩክ ደንብ ረቂቅ ላይም ከላይ በተገለጸው ሁኔታ መመሪያው ከፀደቀ በኋላ ማስተካከያዎች የተደረጉበት ስለሆነ መመሪያው ለሚኒስትሮች ምክር ቤት ቀርቦ ለመፅደቅ ከሚጠበቀው እና በሥራ ላይ ካለው ደንብ ቁጥር 108/96 አንፃር መሻሻል ያለበት መሆኑ ለመመሪያው የማሻሻያ ጥያቄ ምክር ቤት ሊሆን ይችላል።

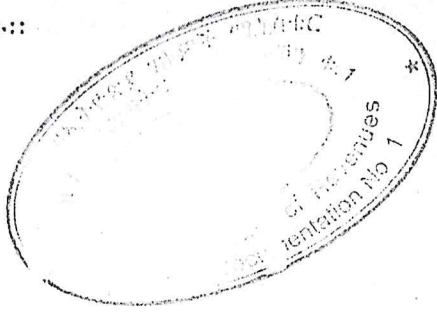
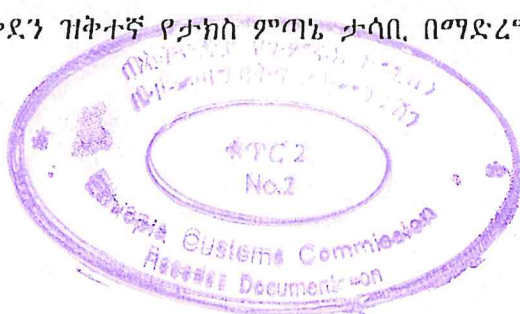

ስለሆነም አሁን በስራ ላይ ያለው የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/96 ማንኛውም ሰው በጉምሩክ አስተላላፊነት ለመስራት የጉምሩክ አስተላላፊነት ሥልጠናና ፈተና ወስደው የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የሰጣቸው ሁለት ባለሙያዎች መቅጠር አለበት በማለት ከደነገገው ጋር መመሪያውን ለማጣጣም ለድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊ አራት የሚለውን የባለሙያ ብዛት ወደ ሁለት እንዲሁም ለግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊ ሁለት የሚለውን የባለሙያዎች ብዛት ወደ አንድ ዝቅ በማድረግ ማሻሻያ ተደርጓል።

እዚህም ላይ ክቡርነትዎ በግልጽ እንዲገነዘቡት የሚፈለገው አሁን በስራ ላይ ያለው የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/96 ለግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎችም ጭምር የሚያስቀምጠው የሰው ኃይል መመዘኛ ሁለት ባለሙያዎችን መቅጠር ነው። ይህ የሆነው የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/96 በድርጅትና በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች መካከል ልዩነት ሳያደርግ ቅደመ ሁኔታውን ያስቀመጠ በመሆኑ ነው።

ስለሆነም አሁን በመመሪያ ቁጥር 153/2011 ላይ እንዲደረግ ከተጠየቀው ማሻሻያ መካከል ግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች አንድ የጉምሩክ አስተላላፊ ባለሙያ እንዲቀጥር የሚጠይቅ በመሆኑና ደንብ ቁጥር 108/96 ግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊ መቀጠር አለበት ብሎ ያስቀመጠው ሁለት ባለሙያ በመሆኑ የመመሪያው ማሻሻያ አንቀጽ 2(1) አሁንም ጥያቄ ሊያስነሳ የሚችል ነው። በመሆኑም ማሻሻያው እንደቀድሞው በድርጅትና በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች መካከል ልዩነት ሳይደረግ ማንኛውም በጉምሩክ አስተላላፊነት ለመስራት የሚፈልገው ሰው ሁለት የጉምሩክ አስተላላፊነት የሙያ ብቃት ማረጋገጫ ያላቸው ባለሙያዎችን መቅጠር አለበት የሚለውን ይዞ መሄድ ሊያስፈልግ ይችላል።

በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊ እና በድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊ መካከል ልዩነት የሚፈጥረውና ለድርጅት ሁለት፤ ለግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊ ደግሞ አንድ ባለሙያ መቅጠርን የሚደነግገው ለሚኒስትሮች ምክር ቤት የቀረበው ረቂቅ ደንብ ነው። መመሪያው በዚህ መሰረት እንዲሻሻል የተደረገው የጉምሩክ አስተላላፊውን የሚጠቅም ስለሆነ ጥያቄ ሊያስነሳ የማይችል በመሆኑና በሚኒስትሮች ምክር ቤት የቀረበው ደንብ ሲፀድቅ መመሪያውን በድጋሚ ማሻሻል አስፈላጊ እንዳይሆን በማሰብ ነው። በድርጅትና በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች መካከል ልዩነት እንዲኖር የተፈለገው ከፍተኛነት አንፃር እና ለድርጅቶች የተፈቀደን ዝቅተኛ የታክስ ምጣኔ ታሳቢ በማድረግ ነው።

ድርጅቶች ግለሰብ ግብር ከፋዮች ግብር ከሚከፍሉበት ከፍተኛ የታክስ ምጣኔ 35% የታክስ መክፈያ ምጣኔ 30% የተቀመጠላቸው የንግድ ሥራቸውን በዘመናዊ የመረጃ አያያዝ ሥርዓት በማስደገፍ ዘመናዊ አሰራርን ስለሚከተሉ ለታክስ አስተዳደሩ ምቹ ሁኔታን ይፈጥራል ከሚለው በተጨማሪ ከግለሰቦች ይልቅ ድርጅቶች የተሻለ የስራ ዕድል ይፈጥራሉ ከሚል የፖሊሲ መነሻ መሠረት በማድረግ ነው።

ስለሆነም ለሚኒስትሮች ምክር ቤት በቀረበው የጉምሩክ ደንብ ረቂቅ ላይ የድርጅት እና የግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች በሚቀጥሩት የሰው ኃይል ላይ ልዩነት እንዲደረግ የተፈለገው የታክስ እና የማህበራዊ ፖሊሲ መነሻዎችን መሰረት በማድረግ ነው። የንግድ ሥራ በድርጅት መልክ እንዲሰራ የሚፈለግበት ሌላው ምክንያት ዕውቀትንና ካፒታልን በማቀናጀት የተሻለ መዋለንዋይ ኢንቨስት ለማድረግ የሚያስችል በመሆኑ ነው።

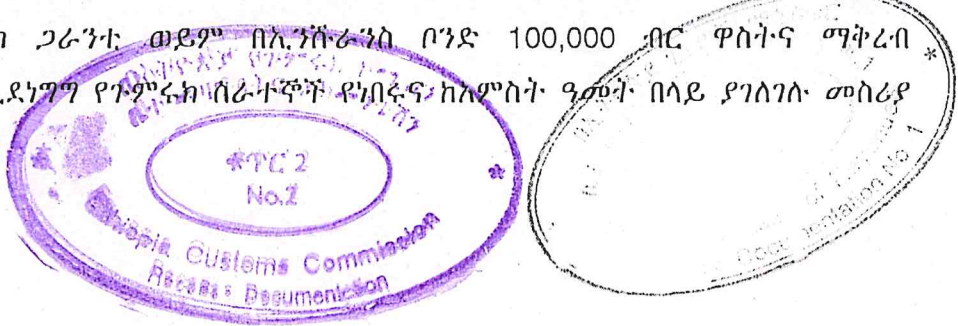
ስለሆነም ለሚኒስትሮች ምክር ቤት የቀረበው የጉምሩክ ደንብ ረቂቅ እነዚህን የፖሊሲ ታሳቢዎች መሰረት በማድረግ በድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊና በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊ መካከል ልዩነት በመፍጠር ድርጅቶች ሁለት ባለሙያዎችን ግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደግሞ አንድ አንድ ባለሙያ መቅጠር እንዳለባቸው ደንግጓል።

ስለሆነም በመመሪያ ቁጥር 153/2011 ማሻሻያ ላይ በድርጅት የጉምሩክ አስተላላፊና በግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች መካከል ልዩነት በመፍጠር በጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/96 ላይ ከተደነገገው ለየት ባለመልኩ ግለሰብ የጉምሩክ አስተላላፊዎች አንድ አንድ ባለሙያ ብቻ እንዲቀጥሩ ማሻሻያ የተጠየቀበት ምክንያት የፖሊሲ ታሳቢዎችንና ለሚኒስትሮች ምክር ቤት የቀረበውን የጉምሩክ ደንብ ታሳቢ በማድረግ ነው።

2. የዋስትና ቅድመ ሁኔታን በሚመለከት

በጉምሩክ መመሪያ ቁጥር 153/2011 ላይ ከቀረቡት ሁለት የማሻሻያ ጥያቄዎች መካከል ቀጥለን የምናየው የጉምሩክ አስተላላፊዎች የጉምሩክ አስተላላፊነት ፈቃድ ለማግኘት ማቅረብ ያለባቸውን ዋስትና የሚመለከት ነው።

በመመሪያ ቁጥር 153/2011 አንቀጽ 20/1/ ላይ እንደተደነገገው ትልልቅ የጉምሩክ አስተላላፊዎች /በዝርዝር ተቀምጠዋል/ በጉምሩክ አስተላላፊነት ሥራ ለመስማራት በጥሬ ገንዘብ፣ በባንክ ጋራንቲ ወይም በኢንሹራንስ ቦንድ 100,000 ብር ዋስትና ማቅረብ እንዳለባቸው ሲደነግግ የጉምሩክ ሰራተኞች ዩኒቨርሲቲ ከሰሙስት ዓመት በላይ ያገለገሉ መስሪያ

ቤቴን ለቀው የጉምሩክ አስተላላፊ ሆነው ለመስራት 50,000 ብር በተመሳሳይ ዋስትና ማቅረብ እንዳለባቸው ይደነግጋል።

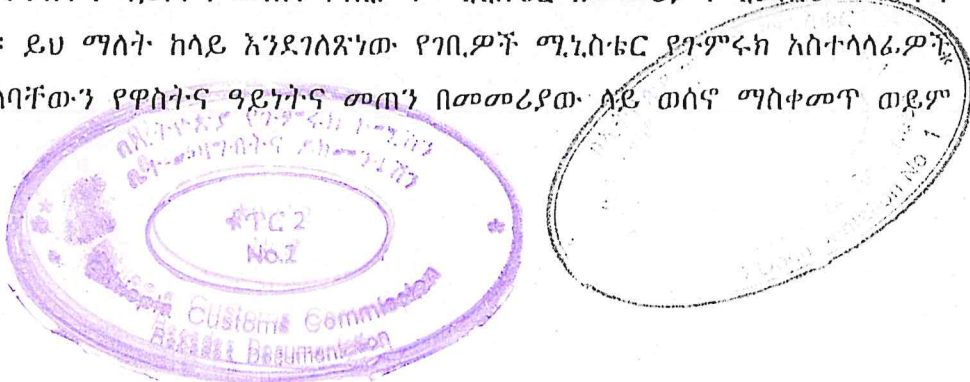
ሆኖም ዋስትናን በተመለከተ የጉምሩክ አስተላላፊዎች ደንብ ቁጥር 108/9 የዋስትና መጠንን ሳይገልጽ በጉምሩክ አስተላላፊነት ለመስራት የጉምሩክ አስተላላፊዎች በባንክ ሂሳባቸው ውስጥ የሚቀመጥ ጥሬ ገንዘብ ወይም ተቀባይነት ያለው ሌላ ዋስትና ማቅረብ እንዳለባቸው የሚደነግግ በመሆኑ የዋስትናውን መጠን የሚወስነው በወቅቱ የነበረው የኢትዮጵያ ጉምሩክ ለባስልጣን ነው የሚል መነሻ በመውሰድ በአሁኑ የመመሪያው ማሻሻያ ላይ ማንኛውም የጉምሩክ አስተላላፊ እንዳስፈላጊነቱ ኮሚሽኑ የሚወስነውን ዋስትና ማቅረብ ያለበት መሆኑን ይደነግጋል።

በእርግጥ በአሁኑ ወቅት የጉምሩክ መመሪያዎችን የማውጣት ሥልጣን ያለው የገቢዎች ሚኒስቴር በመሆኑ ሚኒስቴሩ የዋስትናውን መጠን ራሱ በመመሪያ ሊወስን ወይም ደግሞ ኮሚሽኑ እንዲወስነው በመመሪያው ላይ ሥልጣኑን ሊያስተላልፈለት ይችላል። ስለሆነም የመመሪያው ማሻሻያ የጉምሩክ አስተላላፊው ማቅረብ ያለበትን የዋስትና ዓይነትና መጠን ኮሚሽኑ እንደየተጨባጭ ሁኔታው እያየ እንዲወስን ለኮሚሽኑ ሥልጣን የሚሰጥ ነው።

የዋስትናው መጠን ከመመሪያ ቁጥር 153/2011 በፊት በነበረው መመሪያ ላይ አንድ መቶ ሺህ ብር ተብሎ በግለጽ ተወስኖ የነበረ ሲሆን የጉምሩክ አስተላላፊዎች በየጊዜው በሚያቀርቡት ቅሬታ ሁሉንም የጉምሩክ አስተላላፊዎች በጅምላ ፈርጆ አንድ መቶ ሺህ ብር ዋስትና መጠየቅ ተገቢ እንዳልሆነ በመግለጽ የዋስትናው መጠን እንደጉምሩክ አስተላላፊው አቅምና እንደእንቅስቃሴው ስፋት እየተገናዘብ መወሰን እንዳለበት ሲገልጹ ቆይተዋል።

አሁን ኮሚሽኑ ያቀረበው የመመሪያው ማሻሻያ የጉምሩክ አስተላላፊዎች በየጊዜው የሚያቀርቡትን ቅሬታ መነሻ ያደረገ ሲሆን በድርጅት መልክ የሚነቀሳሰሱና በግለሰብ ደረጃ የሚነቀሳሰቡ የጉምሩክ አስተላላፊዎች የአቀማቸው ሁኔታ እየታየ ማቅረብ ያለባቸውን የዋስትና መጠን መወሰን እንዲቻል ለማድረግ ታሰቦ የቀረበ ማሻሻያ ነው።

ለሚኒስትሮች ምክር ቤት የቀረበው የጉምሩክ ደንብ ረቂቅ የጉምሩክ አስተላላፊዎች ማስያዝ ያለባቸውን የዋስትና ዓይነትና መጠን የገቢዎች ሚኒስቴር በመመሪያ የሚወስነው መሆኑን ይደነግጋል። ይህ ማለት ከላይ እንደገለጽነው የገቢዎች ሚኒስቴር የጉምሩክ አስተላላፊዎች ማቅረብ ያለባቸውን የዋስትና ዓይነትና መጠን በመመሪያው ላይ ወሰኖ ማስቀመጥ ወይም

ደግሞ ኮሚሽኑ ተጨማሪ ሁኔታዎችን በማገናዘብ እንዲወሰን በመመሪያው ሥልጣን ሊሰጠው ይችላል ማለት ነው። በሚሻሻለው መመሪያ ቁጥር 153/2011 ላይ ቀደም ሲል የነበሩት ሚኒስትር የመረጡት የዋስትናውን ዓይነትና መጠን በመመሪያው ላይ ወስኖ ማለፍን ነው።

ስሞም በሚሻሻለው መመሪያ ቁጥር 153/2011 ላይ የዋስትናው መጠን 100,000 እና 50,000 ብር ሆኖ የተወሰነ ሲሆን የዋስትናው ዓይነት የጥሬ ገንዘብ የባንክ ጋራንቲ ወይም የኢንሹራንስ ቦንድ እንዲሁም በመመሪያው ተወስኗል። ይህን የመመሪያውን ክፍል ማሻሻልና የዋስትናውን ዓይነትና መጠን ኮሚሽኑ እንዲወስነው የተፈለገበት ምክንያት ኮሚሽኑ ሕጋዊነት ጋር ቀደም ሲል ከነበሩ ወይደቶች መረዳት እንደተቻለው የጉምሩክ አስተላላፊዎች ለሚያቀርቡት ቅሬታ ምላሽ ለመስጠት ሲሆን በአፈጻጸም ኮሚሽኑን ያጋጠመው ሌላ ችግርም ሊኖር ስለሚችል የሁለቱ ተቋማት የበላይ አመራሮች ቢነጋገሩበት መልካም ነው።

ለማጠቃለል ያህል የመመሪያ ቁጥር 153/2011 በሚዘጋጅበት ጊዜና ለሚኒስትሯ ቅርብ በሚፀድቅበት ወቅት ለሚኒስትሮች ምክር ቤት የቀረበው የጉምሩክ ደንብ ሳይዘገይ ፀድቆ ይወጣል የሚል ታሳቢ መያዙና መመሪያው ከፀደቀ በኋላ በጉምሩክ ረቂቅ ደንብ ላይ ማስተካከያዎች መደረጋቸውና የደንቡ ሳይፀድቅ መቆየት ለተከሰቱት ችግሮች ምክንያት ቢሆንም መመሪያው የደንቡን መፅደቅ ጠብቆ እንዲፈረም አለማድረጋችን ስህተት ስለሆነ ይቅርታ እየጠየቅን የጉምሩክ መመሪያ ቁጥር 153/2011 እንዲሻሻል ጥያቄ የቀረበባቸው ሁለት ነጥቦች ከላይ የገለጽናቸው ሲሆኑ ለማሻሻያው መነሻ የሆኑትን ምክንያቶች ከግምት ውስጥ በማስገባት ክቡርነትዎ በጉዳዩ ላይ የጠራ ግንባቤ ይዘው መወሰን እንዲችሉ ይህ ማብራሪያ ቀርቧል።

ከሠላምታ ጋር

ግልባጭ፡

- ለጽ/ቤት
ገቢዎች ሚኒስቴር

